

"Normal" är bara ett av många exempel på ord som används inom vetenskapen och som det krävs en noggrann analys av. Inom varje vetenskapsgren finns en lång rad facktermer vars innebörd man måste vara klar över för att kunna föra ett rationellt samtal om de vetenskapliga frågeställningarna.

Ibland kan också rena vardagsord kräva grundlig analys då de blir viktiga i ett vetenskapligt sammanhang. Det gäller t ex det enkla ordet "om" när man diskuterar orsakssamband. Det gäller också ordet "finns", när man inom fysiken diskuterar i vilken mening de fenomen i mikrovärlden som man talar om existerar ("finns") eller bara är teoretiska konstruktioner.

Lexikonmetoden duger inte

I ett lexikon definierar man svåra ord med hjälp av enklare ord. Strävan att ge precision åt de begrepp vi använder i ett rationellt samtal kan i regel inte gå till på det sättet. De enklare, vanligare orden i språket är minst lika mångtydiga och vaga som de mera ovanliga orden. Det finns också många distinktioner som inte kan uttryckas då man begränsar sig till språkets vanligaste ord.

Att försöka återföra språkets olika begrepp till ett fåtal grundläggande ord vore därför en återvändsgränd. Tvärtom behövs ofta rikedom hos språkets övriga ord för att analysera innebörden hos ett ord som vi vill ha klarlagt.

Det finns inget enkelt recept för hur man ska bära sig åt för att precisera innebörden eller innebörden hos ord, utan detta är något av en konst. Att en sådan analys är rationell betyder inte att den kan utföras på något mekaniskt sätt så som man utför en matematisk uträkning. Här ser vi återigen att rationalitet kräver fantasi och intuition.

Sven Ove Hansson

NOTISER

Ge namn åt en stjärna?

Privata företag i USA säljer namn på stjärnor. För cirka 35 dollar kan man, heter det, få en himlakropp uppkallad efter sig. Uppskattningsvis 100 000 personer har betalt för att få en stjärna uppkallad efter sig själv eller efter någon vän som får "sin stjärna" i present.

International Astronomical Union (IAU), som svarar för astronomiska nomenklaturfrågor, tar starkt avstånd från namngesläftet. Varken IAU eller någon annan astronomisk organisation tar notis om de "köpta" namnen, utan dessa finns (på sin höjd) registrerade i de säljande företagens arkiv.

(Källa: Skeptical Inquirer nr 11/2, s 124)

Bakslag för kreationismen

Kreationismen i USA har lidit ett allvarligt nederlag. I början av juni ogiltigförklarade USAs Högsta Domstol den lag i delstaten Louisiana som stadgade att kreationism ska få samma utrymme som utvecklingsläran i biologiundervisningen.

Beslutet fattades med röstsiffrorna sju mot två. En av de som röstade emot - alltså till förmån för kreationismen - var ordföranden, svenskättlingen och Reaganmannen **William Renquist**.

Inte mindre än 72 nobelpristagare hade undertecknat en skrivelse till Högsta Domstolen, med stöd för en vetenskaplig undervisning och krav på att lagen måste ogiltigförklaras.

Detta är det största antal nobelpristagare som någonsin undertecknat en och samma skrivelse. Initiativet togs av vår systerorganisation i Kalifornien, Southern California Skeptics.◊

-JS&SOH

(Källor: Skeptical Inquirer 11/2 s 147, Nature 327 s 643.)